

ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ
อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

ปณัฏฐ์ หาระบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มกราคม 2552
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปณัฐ หาระบุตร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาณุรูป)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. ศุภกรใจ เจริญสุข)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาณุรูป)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)
.....กรรมการ
(ดร. ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2562

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอันดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาครูป รองศาสตราจารย์ ดร. จินดนา วัชรสินธุ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ขอบพระคุณผู้สนับสนุนหนังสือและวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณสธารณสุขอำเภอ โศกเจริญ จังหวัดลพบุรี และขอขอบพระคุณผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ให้กำลังใจ และสละเวลามาช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียน รุ่นพี่และรุ่นน้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ความดีและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ บิดา มารดา ตลอดจนบุคคลในครอบครัว และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

ปณัท สุหระบุตร

48921529: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านครอบครัว/ พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ/ ผู้สูงอายุ

ปณัฏฐ หาระบุตร: ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี (FAMILY FACTORS INFLUENCING HEALTH - PROMOTING BEHAVIORS OF ELDERLY PEOPLE IN KHOCKJAROEN DISTRICT, LOPBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: มณีรัตน์ ภาณุรูป, Ph.D., จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D. 87 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยปัจจัยด้านครอบครัวที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมสุขภาพครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 347 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งอาศัยในอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่บ้าน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ แจกแจงความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวทั้ง 4 ปัจจัยมีอิทธิพลและสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุได้ตามลำดับ คือ สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนครอบครัว ลักษณะครอบครัว และพฤติกรรมสุขภาพครอบครัว โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 45.6

48921529: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORD: FAMILY FACTORS/ HEALTH PROMOTING BEHAVIORS/ ELDERLY PEOPLE

PANUTSU HARABUT: FAMILY FACTORS INFLUENCING HEALTH -
PROMOTING BEHAVIORS OF ELDERLY PEOPLE IN KHOCKJAROEN DISTRICT,
LOPBURI PROVINCE: ADVISORY COMMITTEE: MANEERAT PAKTOOP, Ph.D.,
JINTANA VATCHARASIN, Ph.D. 87 P. 2008.

The purposes of this study were to identify family factors influencing health - promoting behaviors of elderly people. The sample derived by a multistage sampling technique consisted of 347 elderly people in khockjaroen district, Lopburi province. The data were collected by interviewing the elderly at their home. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression.

The results showed that four family factors which were statistically predictive health promoting behaviors of elderly people 45.6 percents. Were family relations, family support, type of family, and family health behaviors respectively.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	10
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	15
แนวคิดพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ.....	24
ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
รูปแบบการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	47

สารบัญ

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ.....	48
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมสุขภาพครอบครัว	
การสนับสนุนของครอบครัวและพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ.....	53
ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบอิทธิพลและอำนาจการทำนายของตัวแปรต้น	
ต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ.....	53
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก	73
ภาคผนวก ข	77
ภาคผนวก ค	85
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะทางด้านประชากร	49
2	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะทางด้านภาวะสุขภาพ	52
3	ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมสุขภาพครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัว และพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ	53
4	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัวเดี่ยว สัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรมสุขภาพครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัว	54
5	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยใช้สถิติ Multiple Regression	55
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัว รายข้อ และ โดยรวม	78
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพครอบครัวรายข้อ และ โดยรวม	79
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสนับสนุนของครอบครัวรายข้อ และ โดยรวม	80
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุรายข้อ และ โดยรวม	82
10	ตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) ของลักษณะครอบครัว	84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบ	24
3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	41